

INFORMAČNÝ MATERIÁL

č. 17/2018

INŠTITUCIONÁLNE ZAKOTVENIE A SPÔSOB VÝBERU PRÍSLUŠNÍKOV POLICAJNÉHO ZBORU

Vypracoval: JUDr. Peter Vodráška, Odbor Parlamentný inštitút K NR SR

Supervízor: RNDr. Katarína Kubišová, vedúca Oddelenia parlamentného výskumu
a vzdelávania

Schválil: JUDr. Milan Hodás, PhD., riaditeľ Odboru Parlamentný inštitút K NR SR

Apríl 2018

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne, alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autora.

Anotácia

Predkladaný materiál „Inštitucionálne zakotvenie a spôsob výberu príslušníkov Policajného zboru“ analyzuje a objasňuje ustanovenia právnych poriadkov vybraných európskych krajín za účelom zistenia priebehu a podmienok výberového konania pre prijímanie osôb do polície ako aj systém menovania a odvolávania policajných funkcionárov.

Materiál sa opiera o kvalifikované odpovede krajín získané prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu.

Cieľom materiálu je objasniť a poukázať na funkčné modely výberového konania, ktoré majú za úlohu zaistiť správny výber budúcich príslušníkov polície pri zvažovaní ich odborných, osobnostných ako aj fyzických predpokladov pre výkon funkcie príslušníka polície.

Kľúčové slová

policajný zbor, kritériá výberového konania, systém menovania a odvolávania policajných funkcionárov

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Výsledky analýzy	6
2. Prehľad vo vybraných krajinách	8
Česká republika.....	8
Estónska republika	9
Fínska republika	11
Francúzska republika	12
Helénska republika	14
Chorvátska republika	15
Írsko.....	17
Litovská republika	18
Lotyšská republika	19
Maďarská republika.....	21
Nemecká spolková republika	22
Poľská republika	24
Portugalská republika.....	25
Rakúska republika	28
Rumunsko	30
Slovinská republika.....	31
Španielske kráľovstvo	32
Švédske kráľovstvo.....	34
Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska	35
3. Záver	36

1. Úvod

V Slovenskej republike reguluje výberové konanie pre prijímanie osôb do Policajného zboru v podstatnej miere zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších zmien (ďalej ako „zákon č. 73/1998 Z.z.“). Výberové konanie pre prijímanie do Policajného zboru sa realizuje prostredníctvom personálnych pracovísk zriadených na úrovni jednotlivých krajov, ktoré sú zastrešované tzv. „Centrami podpory“ a na úrovni Ministerstva vnútra SR, kde sa personálna činnosť realizuje prostredníctvom personálnych pracovísk pre útvary Prezídia PZ a Ministerstva vnútra SR v úzkej spolupráci s nadriadenými s pôsobnosťou prijímať do Policajného zboru. V záujme dodržania zákonnosti prijímacieho procesu pri obsadzovaní policajných miest sú priebežne vydávané záväzné usmernenia na úrovni Ministerstva vnútra SR, v platnosti od roku 2007 je nariadenie ministra vnútra SR č. 3 o zásadách kariérneho postupu príslušníka PZ, každoročne sa uzatvára kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov PZ, ktorej ustanovenia presne určujú povinnosť nadriadeného prerokovať konkrétne personálne opatrenie s orgánmi odborového zväzu.

Základné kritériá výberového procesu upravujú ustanovenia § 14 a nasl. zákona č. 73/1998 Z.z., v ktorých sú presne a podrobne vymedzené jednotlivé kritériá, ktoré musí občan uchádzajúci sa o službu v Policajnom zbore spĺňať. Ide napríklad o bezúhonnosť, spoľahlivosť, dosiahnutý stupeň vzdelania požadovaný na výkon konkrétnej funkcie, do ktorej má byť ustanovený, ďalej zdravotná, telesná a duševná spôsobilosť, ovládanie štátneho jazyka, atď. Uvedené podmienky sa preverujú rôznymi testami, previerkami, šetreniami, psychologickým vyšetrením, či zdravotnou prehliadkou.

Osobnostné hľadisko alebo duševná spôsobilosť uchádzača v prijímacom konaní sa preveruje psychologickým vyšetrením občana, ktoré vykonáva služobný psychológ. Odborné hľadisko posudzuje nadriadený s prihliadnutím na funkciu, ktorá má byť uchádzačom vykonávaná, pričom sa zohľadňuje aj získané vzdelanie. Nadriadený (spravidla jeden z okresných riaditeľov príslušného odboru PZ) je povinný vykonať s občanom informatívny pohovor, počas ktorého ho oboznámi so základnými právami a povinnosťami vyplývajúcimi zo služobného pomeru, najmä s podmienkami štátnej služby a s platovými a inými náležitosťami. Z informatívneho pohovoru sa vyhotovuje písomný záznam.

Povyšovanie príslušníkov PZ sa striktne riadi ustanoveniami § 20 a nasl. zákona č. 73/1998 Z.z., t.j. na povýšenie do vyššej hodnosti musí policajt súčasne spĺňať podmienky podľa § 23 ods. 1, resp. ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. Spôsob povyšovania príslušníkov PZ teda nepodlieha žiadnemu výberovému konaniu, nakoľko sa uskutočňuje priamo zo zákona, po splnení zákonom určených podmienok. Jedinou výnimkou je inštitút mimoriadneho povýšenia, ktoré sa realizuje v zmysle § 51 ods. 1 písm. c) zákona č. 73/1998 Z.z. ako forma disciplinárnej odmeny. Takéto prípady sa však realizujú v minimálnej miere a musia byť vopred prerokované s predsedom odborového zväzu.

Obsadzovanie riadiacich funkcií v Policajnom zbore sa uskutočňuje v súlade so zákonom stanovenými podmienkami (napríklad nemôže ísť o príslušníka PZ zaradeného v prípravnej štátnej službe) a s vyššie spomínaným nariadením ministra vnútra SR č. 3/2007 o zásadách kariérneho postupu príslušníka PZ, určujúcim konkrétnejšie podmienky, ktoré musí príslušník PZ spĺňať, aby mohol byť ustanovený do riadiacej funkcie. Rovnako aj platná kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov PZ určuje pred obsadením riadiacej funkcie predchádzajúce prerokovanie návrhu v odborovom zväze polície.¹

¹ Odpoveď Prezídia Policajného zboru na žiadosť o poskytnutie informácií, ktorá bola zaslaná Kancelárií NR SR dňa

Cieľom predkladaného materiálu je prostredníctvom komparácie objasniť právnu úpravu prijímania osôb do polície v krajinách Európskej únie. Prostredníctvom siete Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu bola naformulovaná modelová odpoveď z právneho prostredia Slovenskej republiky a zároveň boli dopytujúce krajiny konfrontované s nasledujúcimi otázkami:

1. Ktoré subjekty alebo orgány sú zodpovedné za výber príslušníkov polície?
2. Akými základnými kritériami sa riadi výberové konanie? Aké požiadavky sa kladú na uchádzača o zamestnanie v polícii z odborného a osobnostného hľadiska?
3. Ako je právne upravené výberové konanie (pre radových príslušníkov a policajných funkcionárov)?

Svoje odpovede poskytlo (19) krajín: Česko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Španielsko a Švédsko a Veľká Británia.

1.1 Výsledky analýzy

Skúmanie zákonných podmienok inštitucionálneho zakotvenia, ako aj spôsobu výberu príslušníkov policajného zboru (príp. iných ozbrojených policajných zložiek) z radov uchádzačov, objasňujú ustanovenia právnych poriadkov vybraných európskych krajín v danej oblasti. Primárnym cieľom tejto analýzy je detailné preskúmanie a vymedzenie kľúčových elementov vybraných právnych úprav.

Sekundárnym cieľom tohto materiálu je poukázať na proces kariérneho postupu a na spôsob menovania/odvolávania policajných funkcionárov.

Analýza zároveň poukazuje aj na osobitosti jednotlivých právnych úprav.

Vzhľadom na primárny cieľ materiálu je možné tvrdiť nasledovné. Väčšina krajín EÚ stanovuje podmienky pre uchádzačov pre výkon služby policajta identicky. Vo všeobecnosti možno poukázať, že ide najmä o tieto **podmienky**:

- Štátne občianstvo,
- Trvalý pobyt na území príslušného štátu,
- Ovládanie štátneho jazyka,
- Vek, spravidla min. 18 rokov v čase podania žiadosti,
- Bezúhonnosť,
- Proti uchádzačovi nie je aktuálne vedené trestné konanie,
- Zdravotná spôsobilosť,
- Psychická spôsobilosť,
- Fyzická spôsobilosť,
- Morálne vlastnosti a dobrý osobnostný profil,
- Požadované vzdelanie (vrátane špecializovaného pri forenzných vedách)
- Nepríslušnosť k politickej strane alebo k politickému hnutiu.

Okrem vyššie uvedených všeobecných podmienok stanovujú právne predpisy niektorých krajín aj **osobitné podmienky**, napr.: výhoda spočívajúca v angažovaní sa uchádzača v spoločenskom živote (Fínsko), proporcionálne zastúpenie národnostných menšín v ozbrojenom zbore na základe ústavného zákona (Chorvátsko), povinné očkovanie a neprípustnosť uchádzača pri opakovanom zlyhaní vo výberovom konaní (Portugalsko), dvojjazyčnosť (Írsko), neprípustnosť zmeny vierovyznania uchádzača/policajta, ktoré by ohrozovalo výkon služby policajta (Grécko), odhodlanie nosiť zbraň (Španielsko), minimálna výška (Španielsko, Portugalsko) a iné.

Spôsob **výberu policajtov** do výkonu služby je v zmysle predkladaného materiálu možné zaradiť do jednej z **troch skupín: decentralizovaný výber príslušníkov, centralizovaný výber príslušníkov a zmiešaný výber**.

Najčastejší model predstavuje **decentralizovaný výber** príslušníkov, ktorý spočíva v organizácii výberového konania pod záštitou jednotlivých okresných, regionálnych policajných útvarov – riaditeľstiev (Maďarsko). Do tejto skupiny možno zaradiť aj krajiny, ktorých samotná forma štátu predpokladá členitosť (Rakúsko, Nemecko).

Príkladom dobre fungujúceho modelu pre **ústrednú administráciu výberového procesu** predstavuje Írsko, v podmienkach ktorého sú žiadosti o pracovné miesto v polícii spravované centrálnou Verejnou službou pre menovanie.

Zmiešaným model predstavujú napríklad Švédsko, ktoré reprezentuje ukážkovú spoluprácu v rámci výberu príslušníkov medzi švédskou agentúrou obrany a švédskou políciou. Do istej miery nasleduje tento model aj Slovensko, v podmienkach ktorého ide o spoluprácu Centier podpory a okresných riaditeľstiev.

Z hľadiska **menovania a odvolávania policajných funkcionárov** sa periodicky objavuje model, v ktorom sú vrcholní policajní funkcionári menovaní vládou na návrh príslušného ministra alebo menovaní ministrom, resp. príslušným členom vlády po predchádzajúcom schválení vládou. Určitú výnimku predstavuje Litva, kde prezident Litovskej republiky menuje generálneho policajného komisára na päťročné funkčné obdobie na základe návrhu ministra vnútra a odporúčania vlády. V tomto prípade ide o plné zachovanie princípu brzd a protiváh, čím je do značnej miery zachovaná transparentnosť menovacích procesov.

Výberový proces vo Švédsku a vo Veľkej Británii je hodný dodatočného **osobitného zreteľa**, a to s poukazom na *de lege lata* zakotvenie hodnôt a princípov výberu vhodných kandidátov. Kým v prípade Švédska ide o *zákon o švédskom verejnom vzdelávaní*, ktorý stanovuje objektívne základy a hodnoty, tak v podmienkach Veľkej Británie ide o *Opatrenia na podporu výberového konania vedúcich*, ktoré dopĺňajú *Návod o menovaní vedúcich*, a ktoré obsahujú základné princípy a poskytujú vzorové príklady pre tých, ktorí sú zodpovední za menovanie vedúcich, aby tieto princípy dodržiavali (princípy kvality, čestnosti a otvorenosti).

2. Prehľad situácie vo vybraných krajinách

Česká republika

Príslušníci policajného zboru sú vyberaní na základe výberového konania v zmysle zákona č. 364/2003 Zb. o štátnej službe príslušníkov bezpečnostných zložiek, ktoré je zahájené doručením písomnej žiadosti občana do služobného pomeru v bezpečnostnom zbore. Bezpečnostný zbor si overuje, či občan spĺňa podmienky prijatia do služobného pomeru. Na takýto účel si môže vyžiadať výpis z registra trestov, výpis z evidencie priestupkov vedených v registri trestov, výpis z evidencií vedených orgánmi verejnej správy alebo môže vykonať vyšetrovanie o bezúhonnosti občana alebo požiadať Políciu Českej republiky o vykonanie takéhoto vyšetrovania.

Do služobného pomeru môže byť prijatý občan Českej republiky, ktorý:

- o prijatie písomne požiada,
- je starší ako 18 rokov,
- je bezúhonný,
- spĺňa požiadavku stupňa vzdelania stanoveného pre danú pracovnú pozíciu,
- je zdravotne, osobnostne a fyzicky spôsobilý na výkon služby,
- je plne spôsobilý na právne úkony,
- je oprávnený zoznamovať sa s utajovanými skutočnosťami podľa osobitného služobného predpisu, ak sa takáto spôsobilosť pre danú pracovnú pozíciu vyžaduje,
- nie je členom politickej strany, a pokiaľ ide o služobný pomer príslušníka spravodajskej služby, tak nemôže byť ani členom odborovej organizácie,
- nevykonáva živnostenskú alebo inú zárobkovú činnosť a nie je členom riadiacich alebo kontrolných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť.

Výberové konanie na voľné služobné miesto vyhlasuje v publikačnom prostriedku bezpečnostného zboru popřípade iným vhodným spôsobom riaditeľ bezpečnostného zboru, prípadne ním poverený funkcionár.

Výberové konanie sa nevyhlasuje v určitých prípadoch vymenovania policajtov na voľné služobné miesta, ako je predvídané v zákone o služobnom pomere príslušníkov bezpečnostných zborov. Taktiež výberové konanie nemusí byť vyhlásené v prípade obsadzovania voľných služobných miest, pre ktoré je stanovená služobná hodnosť referent, vrchný referent, asistent a vrchný asistent, ak na takéto miesto bude vymenovaný príslušník, ktorý má služobnú hodnosť o jeden stupeň nižšiu než je služobná hodnosť požadovaná pre voľné služobné miesto.

§ 22

Výběrové řízení na služební místo

(1) Není-li volné služební místo obsazeno způsobem uvedeným v § 20, vyhlásí ředitel bezpečnostního sboru nebo jím pověřený služební funkcionář výběrové řízení. Výběrové řízení nemusí být vyhlášeno v případě obsazování volných služebních míst, pro které je stanovena služební hodnost referent, vrchní referent, asistent a vrchní asistent, jestliže bude na takové služební místo ustanoven příslušník, který má služební hodnost o jeden stupeň nižší, než je služební hodnost požadovaná pro volné služební místo.

(2) Do výběrového řízení se může přihlásit příslušník, který má služební hodnost o jeden stupeň nižší, než je služební hodnost požadovaná pro volné služební místo, vykonává službu

v bezpečnostním sboru, jehož služební funkcionář výběrové řízení vyhlásil, nebo vykonává službu v jiném bezpečnostním sboru. Příslušník musí splňovat stupeň vzdělání a obor nebo zaměření vzdělání, jestliže jsou stanoveny pro služební místo, dobu trvání služebního poměru pro služební hodnost a podle závěru služebního hodnocení musí dosahovat alespoň velmi dobrých výsledků ve výkonu služby.

(3) Do výběrového řízení na obsazení volného služebního místa, pro které je stanovena služební hodnost o 2 a více stupňů vyšší, nejvýše však do služební hodnosti vrchní komisař, se může přihlásit příslušník, jenž získal vysokoškolské vzdělání, splňuje požadavky stanovené pro volné služební místo, s výjimkou požadavku doby trvání služebního poměru pro služební hodnost, a podle závěru služebního hodnocení dosahuje alespoň velmi dobrých výsledků ve výkonu služby.

(4) Nepodaří-li se obsadit volné služební místo výběrovým řízením podle odstavce 2 nebo 3, pro které je v systemizaci služebních míst pro účely výběrového řízení zvlášť vyznačen obor nebo zaměření vzdělání, může se do výběrového řízení přihlásit i občan, který splňuje podmínky přijetí do služebního poměru.

§ 23

Průběh výběrového řízení

(1) Výběrové řízení na volné služební místo se vyhlašuje v publikačním prostředku bezpečnostního sboru, popřípadě jiným vhodným způsobem. Je-li více volných služebních míst, pro které jsou stanoveny shodné požadavky, lze vyhlásit společné výběrové řízení.

(2) Po výběrovém řízení ustanoví služební funkcionář na volné služební místo příslušníka, který se umístil první v pořadí vhodnosti pro obsazované služební místo. Není-li možno tohoto příslušníka na volné služební místo ustanovit, ustanoví na něj příslušníka, který se umístil jako následující v pořadí vhodnosti.

(3) Jde-li o společné výběrové řízení na více volných služebních míst, služební funkcionář ustanoví na volná služební místa příslušníky podle pořadí vhodnosti, v jakém se umístili, a podle počtu obsazovaných volných služebních míst.

(4) Výběrové řízení může být ukončeno se závěrem, že žádný z účastníků výběrového řízení není vhodný pro obsazované volné služební místo; v takovém případě vyhlásí služební funkcionář nové výběrové řízení.

§ 24

Rozsah osobní působnosti výběrového řízení

Ustanovení § 22 a 23 se nepoužijí pro obsazování služebních míst ve zpravodajské službě nebo Generální inspekci bezpečnostních sborů, jestliže ředitel zpravodajské služby nebo ředitel Generální inspekce bezpečnostních sborů nerozhodne jinak.

Estónska republika

V zmysle zákona o Polícii a Rady Pohraničnej stráže² stojí na čele Polície a Rady Pohraničnej stráže **generálny riaditeľ**. Centrálna správa Polície a Rady Pohraničnej stráže zahŕňa viaceré útvary, napr.: oddelenie rozvoja, správa spravodajských služieb, vyšetrovacie a administratívne oddelenie, útvar vnútorného auditu a kontroly, regionálne a prefektúrne útvary s príslušnosťou v zmysle administratívno-správneho členenia Estónska.

Príslušník Polície a Pohraničnej stráže je vymenovaný a prepustený zo štátnej služby generálnym riaditeľom Polície a Rady Pohraničnej stráže alebo osobou určenou právnymi predpismi. Z tohoto dôvodu posudzuje dodržanie podmienok na uchádzanie sa o miesta v Polícii alebo Pohraničnej strážii práve Polícia alebo Rada Pohraničnej stráže.

² <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/528122016009/consolide>

Výberové konanie začína podaním žiadosti, ktorá obsahuje osobné údaje. Na základe týchto osobných údajov sa zhodnotí vhodnosť osoby na vstup do služby polície alebo pohraničnej stráže. V súlade so zákonnou úpravou je možné požadovať osobné údaje aj o blízkych osobách žiadateľa.

Za účelom overenia týchto údajov má generálny riaditeľ Polície a Rady Pohraničnej stráže alebo iná ním poverená osoba právo:

- vyžadovať od štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy a taktiež od fyzických a právnických osôb sprístupnenie osobných údajov o osobe, ktorá sa uchádza o službu v polícii alebo pohraničnej strážii,
- zisťovať informácie od osoby, ktorá sa uchádza o pracovnú pozíciu v Polícii alebo Pohraničnej strážii, alebo od jeho zamestnávateľa alebo vzdelávacej inštitúcie alebo u iných osôb za účelom zistenia charakteru osoby, ktorá sa uchádza o pracovnú pozíciu v Polícii alebo Pohraničnej strážii a osobných predpokladov. Osoba vydá o tomto písomné stanovisko v prípade, ak s tým súhlasila, a ak je to potrebné,
- zisťovať či osoba, ktorá sa uchádza o pracovnú pozíciu v Polícii alebo Pohraničnej strážii, spáchala úmyselný trestný čin, bola odsúdená na trest odňatia slobody alebo je podozrivá alebo obvinená v nejakom trestnom konaní,
- overovať osobné údaje z databázy štátu, miestnej samosprávy alebo inej právnickej osoby.

Estónsky právny poriadok stanovuje všeobecné podmienky na výkon príslušníka polície a pohraničnej stráže:

- estónske štátne občianstvo,
- vek min. 19 rokov,
- min. stredoškolské vzdelanie,
- spôsobilosť na právne úkony,
- ovládanie štátneho jazyka,
- zdravotnú, mentálnu a fyzickú (previerka v behu, kľukoch, plávaní, zhyboch, chôdzi a veslovaní) spôsobilosť,
- osobnostné predpoklady.

Polícia a Rada Pohraničnej stráže zisťuje, či uchádzač spĺňa požiadavky na profesionálnu kvalifikáciu ako policajt, vrátane požiadaviek fyzickej pripravenosti. Uchádzač taktiež preukazuje zdravotnú spôsobilosť. Doklad o zdravotnej spôsobilosti vydáva organizácia, ktorá je certifikovaná Zdravotnou radou alebo lekár zapísaný v Registri osôb vykonávajúcich zdravotnú starostlivosť v spolupráci s inými osobami vykonávajúcimi zdravotnú starostlivosť, ak je to potrebné.

Zákon o Polícii a Rade Pohraničnej stráže taxatívne menuje dôvody odmietnutia uchádzača, a to najmä z dôvodov:

- odsúdenia za úmyselný trestný čin, bez ohľadu na zahľadanie trestu,
- udelenia trestu odňatia slobody,
- vedenia trestného konania voči uchádzačovi,
- prepustenia zo štátnej služby z dôvodu spáchania disciplinárneho previnenia, ak od jeho prepustenia uplynula doba kratšia ako jeden rok,
- spáchania priestupku vo veci ohrozenia alebo poškodenia verejného záujmu,

- obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

Zákon o Polícii a Rade Pohraničnej stráže v stanovených prípadoch určuje **prísnejšie kritériá** (vysokoškolské vzdelanie, skúsenosť s riadiacou pozíciou) na výkon úlohy príslušníka, a to najmä so zreteľom na riadiacu funkciu (napr.: generálny riaditeľ, zástupca generálneho riaditeľa).

Uchádzači o službu v polícii a pohraničnej strážii nemajú, a to ani po splnení výberových kritérií, právny nárok na službu v policajnom zbore.

Pokiaľ ide o funkcionárov polície a pohraničnej stráže, **generálny riaditeľ** polície a pohraničnej stráže priamo zodpovedá ministrovi vnútra. Generálneho riaditeľa menuje vláda na návrh ministra vnútra po vypočutí kandidáta na Ústavnoprávnom výbore parlamentu. Odporúčanie výboru nie je pre vládu záväzná. Funkčné obdobie je 5 rokov. Okrem splnenia všeobecných podmienok musí kandidát disponovať predchádzajúcou dlhodobou riadiacou skúsenosťou v štruktúrach súdnej alebo výkonnej moci (ministerstvo obrany, ministerstvo spravodlivosti, predseda súdu a i.).

Zástupca generálneho riaditeľa a policajný prefekt sú menovaní ministrom vnútra na návrh generálneho riaditeľa. Okrem splnenia všeobecných podmienok musí kandidát disponovať predchádzajúcou dlhodobou riadiacou skúsenosťou v štruktúrach súdnej alebo výkonnej moci (ministerstvo obrany, ministerstvo spravodlivosti, predseda súdu a i.).

Fínska republika

Národný policajný komisár pre Radu Národnej polície, vedúci Národného vyšetrovacieho úradu a vedúci predstaviteľ Fínskej spravodajskej služby sú menovaní plenárnym zasadnutím Štátnej rady³. Minister vnútra menuje vedúceho policajného oddelenia po konzultácii s Národným policajným komisárom. Rada Národnej polície, Národný vyšetrovací úrad a Fínska spravodajská služba menuje ostatných policajných funkcionárov, okrem tých vyššie uvedených.

Medzi **všeobecné kritéria** vyžadujúce sa od štátnych zamestnancov patria nevyhnutné zručnosti, schopnosti a dobrý osobnostný profil. Schopnosti sa viažu na vzdelanie osoby a pracovné skúsenosti. Posudzovanie schopností osoby zahŕňa preverku relevantných zručností, ktoré osoba nadobudla vzdelávaním, výcvikom a pracovnými skúsenosťami. Okrem toho sa pod schopnosťami rozumejú aj napr. prirodzený talent, pracovná spôsobilosť a organizačné schopnosti. Dobrý osobnostný profil v tomto prípade znamená aktívnu účasť v spoločenskom živote a bezúhonnosť. Vekový cenzus je stanovený na hranicu 18 rokov. Zákon stanovuje špecifické požiadavky pre niektorých štátnych zamestnancov v Národnej polícii.

Národný policajný komisár musí dosiahnuť bakalársky stupeň vzdelania v študijnom odbore právo alebo ukončiť vzdelanie v inej oblasti policajnej správy s titulom Master of Business Administration (MBA) udeleným Policajnou univerzitou. Okrem toho musí disponovať dostatočnými znalosťami o činnosti polície ako v oblasti administrácie, tak aj v iných oblastiach. Ďalšou požiadavkou je preukázanie riadiacich schopností a skúseností.

Náместník Národného policajného komisára musí dosiahnuť bakalársky stupeň vzdelania v študijnom odbore právo alebo ukončiť vzdelanie v inej oblasti policajnej správy s titulom Master of

³ Vláda Fínskej republiky

Business Administration (MBA) udeleným Policajnou univerzitou. Okrem toho musí disponovať dostatočnými znalosťami o činnosti polície ako v oblasti administrácie, tak aj v iných oblastiach. Ďalšou požiadavkou je preukázanie riadiacich schopností a skúseností.

Námestník Národného policajného komisára Zálohovej jednotky Rady Národnej polície musí disponovať ukončeným vysokoškolským vzdelaním (akýkoľvek stupeň), schopnosťami a skúsenosťami v riadení.

Spĺnenie **ďalších osobitných podmienok** sa vyžaduje od riaditeľa licenčných služieb Rady Národnej polície, vyššieho „superintendenta“ Rady Národnej polície, námestníka Národného policajného komisára Národného vyšetrovacieho úradu, námestníka vedúceho Fínskej spravodajskej služby, námestníka vedúceho Národného vyšetrovacieho úradu, vedúceho oddelenia Fínskej spravodajskej služby, kontrolóra laboratórií Národného vyšetrovacieho úradu, forenzného chemika a od ďalších osôb.

Výber a následné vymenovanie policajných funkcionárov pozostáva najmä z:

- preskúmania a porovnaní informácií o kandidátoch,
- hodnotenia vzdelania, prípravy na zamestnanie (výcvik/stáže), pracovných skúseností a iných relevantných dát,
- osobného pohovoru.

Odôvodnené stanovisko v prospech, resp. neprospech kandidáta vyhotovuje orgán verejnej moci, ktorý kandidáta do funkcie vyberá a menuje. Odôvodnené stanovisko je súčasťou každého správneho rozhodnutia o vymenovaní/nevymenovaní kandidáta v zmysle noriem správneho práva procesného. Orgán verejnej moci následne vydá memorandum, v ktorom zdôrazní vlastnosti úspešného kandidáta.

Francúzska republika

Policajné sily vo Francúzsku predstavujú **dve zložky**, ktoré sú pod dohľadom ministerstva vnútra:

- štátna polícia - Policajný zbor (Police nationale);
- Štátna žanderméria (žandárstvo) - (Gendarmerie nationale), ktorá predstavuje vojenskú organizovanú ozbrojenú bezpečnostnú zložku vykonávajúcu funkciu štátnej polície.

Príslušníci sú v zásade menovaní priamo ministerstvom vnútra (v prípade civilných zamestnancov) alebo ministerstvom obrany (v prípade zamestnancov s vojenským štatútom).

Základné kritéria a podmienky prijatia medzi **príslušníkov policajného zboru** sú stanovené v článku 5 zákona z 13. júla 1983 o právach a povinnostiach štátnych úradníkov. Predmetný zákon zároveň definuje nezlučiteľnosť výkonu funkcie štátneho úradníka. Táto je nezlučiteľná s:

- Absenciou francúzskej štátnej príslušnosti,
- Obmedzením alebo zbavením spôsobilosti na právne úkony,
- Právoplatným odsúdením za niektoré trestné činy nezlučiteľné s výkonom funkcie,
- nesplnením všetkých povinností, ktoré stanovuje kódex štátnej služby,

- nesplnením podmienok fyzickej spôsobilosti potrebnej pre výkon funkcie s ohľadom na možnosti kompenzácie postihnutia.

Príslušné orgány posúdia situáciu žiadateľa jednotlivo.

Príslušníci **žandarmérie** sú väčšinou prijímaní na základe osobitnej prípravy vo Vojenskej akadémii v Saint-Cyr, ktorá pripravuje všetkých dôstojníkov pozemných jednotiek na ich službu v armáde. Po úvodnom tréningu, môžu študenti tejto akadémie zamerať svoj výcvik buď na žandarmériu alebo na vojenské jednotky (pechota, obrnené jednotky, atď.)

Pre **príslušníkov Štátnej žandarmérie** sú podmienky definované v článku 20 zákona z 24. marca 2005 o všeobecnom postavení armády.

Príslušníkom vojenskej jednotky nesmie byť osoba, ktorá:

- nemá francúzsku štátnu príslušnosť, s výhradou ustanovení v článku 26 predmetného zákona,
- bola zbavená občianskych práv,
- nemá schopnosti potrebné na výkon funkcie.

Osoba vo veku minimálne šesťnásť rokov môže participovať v armáde ako dobrovoľník alebo ako člen vojenskej školy. Takto nadobudne potrebné vzdelanie a odbornú prípravu. Osoby mladšie ako šesťnásť rokov môžu participovať v armáde ako dobrovoľník len na základe ich povereného zákonného zástupcu.

Cenzus vzdelania je pre uchádzačov stanovený v závislosti od stupňa dôležitosti vykonávanej funkcie:

- maturitné vzdelanie (diplom získaný po ukončení sekundárneho vzdelania), alebo ekvivalentný odborný diplom pre vojenských príslušníkov 1. stupňa a poddôstojníkov,
- magister (titul získaný univerzitným štúdiom po štyroch alebo piatich rokoch po maturite) pre dôstojníkov.

Riaditelia policajného zboru a štátnej žandarmérie sú zaradení do vyšších pracovných pozícií. O ich nominácii, ako aj odvolaní rozhoduje vláda (článok 25 zákona z 11. januára 1984 o ustanoveniach právnych predpisov o štátnej službe).

Tieto ustanovenia konkrétne určujú, že tieto osoby musia mať dôveru vlády, a tá môže ukončiť výkon ich funkcie, a to aj v prípade rozporov v názoroch (napr.: verejná kritika riaditeľa PZ na jeho adresu môže mať za následok jeho odvolanie alebo degradáciu)

Výber riadiacich pracovníkov uskutočňuje vláda spomedzi štátnej administratívy. Týmito osobami sú:

- riaditelia PZ, tzv. policajní komisári (zriedkavejšie prefekti, ktorí sú vysokí predstavitelia ministerstva vnútra zastupujúci vládu v každom zo 100 francúzskych departamentov/regiónov)⁴,
- riaditelia Štátnej žandarmérie sú, v praxi, generálovia žandárstva. Súčasný riaditeľ je piaty generál na tejto pozícii. Pred rokom 2004, riaditelia boli buď prefekti alebo skúsení sudcovia kasačného súdu alebo Štátnej rady FR⁵.

⁴ <http://www.police-nationale.interieur.gouv.fr/Actualites/L-actu-police/Jean-Marc-FALCONE-Prefet-est-nomme-directeur-general-de-la-Police-nationale>

⁵ <http://www.gendarmerie.interieur.gouv.fr/Actualites/2016/Septembre/Un-nouveau-directeur-general-a-la-tete-de-la-gendarmerie-nationale>

Helénska republika

Grécka polícia je špecializovaným ozbrojeným bezpečnostným zborom s teritoriálnou príslušnosťou na celé územie Grécka, okrem oblastí, ktoré spadajú pod Grécku pobrežnú stráž. Príslušníci gréckej polície sa delia na dve skupiny; uniformovaní príslušníci a civilní príslušníci.

Prijatie do funkcie policajta sa uskutoční po prijatí uchádzača do gréckej policajnej akadémie. Prijímacie konanie do akadémie sa realizuje na základe výsledkov z Národných vyšších vzdelávacích skúšok pod dohľadom Ministerstva školstva, výskumu a náboženských záležitostí. Okrem toho, prezidentský dekrét č. 4/1995 vymedzuje relevantné výberové kritériá pre osoby, ktoré sa uchádzajú o vstup do gréckej policajnej akadémie. Takíto uchádzači musia splniť nasledujúce podmienky:

- vek nepresahujúci 26 rokov k 31. decembru roka, v ktorom sa konajú skúšky,
- ukončený druhý stupeň vzdelania, ktorý im umožňuje získať vyššie vzdelanie,
- dobrý zdravotný stav, ktorý posúdi príslušná Zdravotná komisia,
- fyzická a psychická spôsobilosť na plnenie policajných povinností,
- lojalitu k Ústave, oddanosť k vlasti a neosvojenie si takého náboženského vyznania, ktoré by im bránilo v plnení ich úloh,
- výška aspoň 170 cm (muži aj ženy),
- nesmú byť odsúdení za spáchanie alebo pokus o spáchanie niektorých trestných činov,
- nesmú byť pozbavení občianskych práv, nesmie im byť ustanovený opatrovník alebo nesmú trpieť duševnou chorobou.

Od uchádzačov sa pri **výberovom procese** o vstup do polície vyžaduje potrebná výška postavy (aspoň 170 cm), úspešne zvládnutá fyzická previerka (beh na 100 m, beh na 1000 m, skok do výšky, skok do diaľky, hod guľou). Súčasťou je aj posúdenie výsledkov záverečných skúšok zo strednej školy uchádzača.

Na základe výsledkov výberového procesu zostaví Personálne oddelenie Prezídia Gréckej polície zoznam prípadným vhodných kandidátov. Výsledky testov sú zároveň zaslané na Ministerstvo školstva, výskumu a náboženských záležitostí, ktoré rozhodne o vyhovení/nevyhovení kandidátovej žiadosti o vstup do polície, ako aj o zaradení do výcvikového programu Gréckej policajnej akadémie pre dôstojníkov a poddôstojníkov.

Pre **špeciálne zbory a pohraničné stráže** sa aplikuje špeciálny systém výberových kritérií (bodový systém). Podľa neho sú body udeľované pre tých, ktorí sú držiteľmi sekundárneho certifikátu (tzv. Apolytirion alebo ekvivalentný certifikát), majú všeobecný prehľad (ovládanie cudzieho jazyka, vodičské oprávnenie atď.), absolvovali vojenskú službu v Špeciálnej jednotke Helénskeho ozbrojených síl.

Uchádzači musia byť absolventmi vyššej strednej školy alebo absolventmi inej ekvivalentnej školy, ich vek nesmie presahovať 28 rokov, výška min. 170 cm a musia mať absolvovanú vojenskú službu. Taktiež musia splniť všeobecné kritériá pre vstup do polície (vyššie uvedené).

Príslušníci pohraničnej stráže sa regrutujú oddelene pre každú prefektúru alebo ostrov.

Na základe rozhodnutia vedúceho gréckej polície sa vytvorí 3-členná komisia na preskúmanie dokumentov o uchádzačovi, ktorá následne vytvorí rebríček kandidátov na základe bodového systému

(body sú prideľované kandidátom na základe ich kvalifikácie). Obdobne ako pri uchádzačoch do polície, aj tu musia kandidáti absolvovať psychologickú previerku a previerku zdravotného stavu a fyzickej zdatnosti.

Osobitné podmienky platia pre uchádzačov, od ktorých sa vyžaduje vysokoškolské vzdelanie. Na takýchto uchádzačov sa nevzťahuje typická previerka zdatností a schopností určená pre iných príslušníkov, nakoľko ide špecializovaných príslušníkov. Vyžaduje sa ale:

- absolvovanie testov zo psychologickej zdatnosti,
- absolvovanie zdravotnej prehliadky,
- vysokoškolské vzdelanie I., II., III. stupňa,
- znalosť cudzích jazykov,
- laboratórna (forenzná) dvojročná pracovná skúsenosť.

Na týchto sa rovnako vzťahuje bodový systém. Veková hranica je stanovená zhora do veku 32 rokov, v prípade lekárov 40 rokov.

Výber vedúceho (prezidenta) gréckej polície sa uskutoční spomedzi generálporučíkov a generálmajorov. Vládna rada pre zahraničné veci a obranu vyberá vhodného kandidáta na vedúceho na základe podkladov zaslaných ministrom vnútra.

Hodnotenie a povyšovanie sa v gréckej polícii uskutočňuje prostredníctvom prezidentských dekrétov vydávaných na základe rozhodnutí príslušných Hodnotiacich rád gréckej polície. Vo všeobecnosti platí, že riadiaci policajní dôstojníci sú volení z dôstojníkov, ktorí slúžia v gréckej polícii a dosiahli požadovanú hodnotu zákonom predpokladanú pre výkon danej funkcie. Vyššiu hodnotu však môžu policajní dôstojníci nadobudnúť aj preložením na riadiacu pozíciu.

Chorvátska republika⁶

Výberové konania na pozície príslušníkov policajného zboru sa vyhlasujú verejne. Toto neplatí, ak je uzatvorená dohoda so vzdelávacou inštitúciou. Vláda môže určiť svojim dekrétom, ktoré výberové konania na pozície v policajnom zbore sa nemajú vyhlasovať verejne.

V zmysle účinného Ústavného zákona o právach národnostných menšín umožní Ministerstvo vnútra príslušníkom národnostných menšín proporcionálne zastúpenie národnostných menšín v policajnom zbore.

Osoba s pracovnými skúsenosťami je prijatá do policajného zboru na **skúšobnú dobu** v dĺžke šiestich mesiacov. Pričom osoba bez pracovných skúseností je prijatá na vhodnú pozíciu v úlohe **zaškolovaného pracovníka**. Zároveň je na prijatie osoby do policajného zboru nevyhnutné splnenie nasledujúcich podmienok:

- chorvátske štátne občianstvo,
- ukončené stredoškolské vzdelanie,
- kandidát musí mať menej ako 30 rokov, ak sa uchádza o miesto určené pre absolventov stredných škôl,

⁶ Odpoveď Výboru pre vnútorné záležitosti a národnú obranu.

- byť mentálne a fyzicky spôsobilý na výkon pracovných úloh príslušníka,
- nesmie byť členom politickej strany.

Psychická a fyzická spôsobilosť kandidáta sa preukazuje certifikátom vydávaným autorizovaným zdravotníckym zariadením. Kritéria na posúdenie psychickej a fyzickej spôsobilosti kandidáta určuje minister vnútra nariadením so súhlasom ministra zdravotníctva. Kritéria na posúdenie výsledkov vstupnej fyzickej preverky stanovuje minister vnútra nariadením.

Právny poriadok Chorvátska definuje aj tzv. nespoľahlivého kandidáta, t.j. taký, ktorý bol odsúdený za trestný čin s účelom vlastného obohatenia, alebo zo zavrnutiahodných pohnútok, alebo osoba, ktorá bola potrestaná za priestupok násilného charakteru proti verejnému poriadku, ktorý má za následok, že osoba sa stáva nespoľahlivou.

Osoba, ktorej služba v štátnom orgáne alebo orgáne územnej samosprávy bola ukončená z dôvodu vážneho porušenia služobných povinností, nemôže byť prijatá do policajného zboru po dobu štyroch rokov po skončení služby.

Pokiaľ ide o **kritéria výberového konania generálneho riaditeľa polície**, tak generálny riaditeľ polície je vyberaný obdobne na základe výberového konania, a to na funkčné obdobie piatich rokov.

Osoba sa môže stať generálnym riaditeľom polície, ak okrem všeobecných požiadaviek splní aj tieto osobitné požiadavky:

- má aspoň 15-ročnú prax v plnení policajných povinností, z ktorých 10 rokov slúžila vo výkonnej funkcii,
- úspešne prešla overením svojich schopností alebo získala pozíciu hlavného policajného poradcu.

Generálny riaditeľ polície je menovaný vládou Chorvátskej republiky na návrh ministra vnútra. Generálny riaditeľ môže byť prepustený zo služby pred skončením funkčného obdobia:

- na základe vlastnej žiadosti,
- na základe trvalej pracovnej nespôsobilosti,
- v prípade odsúdenia za závažnú nedbanlivosť disciplinárnym tribunálom,
- skončením služby zo zákona.

V prípade, ak je generálny riaditeľ polície prepustený z funkcie pred skončením funkčného obdobia na základe odporúčania ministra vnútra, vláda dočasne vymenuje (obdobie max. 6 mesiacov) na túto funkciu jedného z námestníkov generálneho riaditeľa.

Námestník generálneho policajného riaditeľa, asistent generálneho policajného riaditeľa, riaditeľ policajnej administrácie, riaditeľ policajnej stanice predstavujú riadiacich policajných funkcionárov na výkonnej úrovni riadenia policajných útvarov.

O uvoľnených miestach sa informuje formou interného oznámenia. Výber kandidátov je vykonávaný komisiou, ktorej predseda a ďalší štyria členovia sú menovaní ministrom vnútra na obdobie piatich rokov.

Minister vnútra na návrh generálneho riaditeľa polície menuje a prepúšťa z funkcie:

- námestníkov a asistentov generálneho riaditeľa polície,
- riaditeľov policajnej administrácie.

Na návrh riaditeľa policajnej administrácie generálny riaditeľ polície menuje a prepúšťa z funkcie riaditeľov policajných staníc.

Pred podaním návrhu na vymenovanie riaditeľa policajnej administrácie generálny riaditeľ polície si vypočuje stanovisko regionálneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva mesta Záhreb.

Policajt sa môže stať **riaditeľom policajnej administrácie**, ak :

- má aspoň 15-ročnú prax vo vykonávaní policajných úloh, z ktorých má aspoň 10-ročné skúsenosti na výkonnej úrovni riadenia policajných útvarov,
- úspešne prešiel overením svojich schopností alebo získal pozíciu hlavného policajného poradcu.

Riaditeľom policajnej stanice sa môže stať policajt, ak:

- má aspoň 10-ročné skúsenosti vo vykonávaní policajných úloh,
- úspešne prešiel overením svojich schopností alebo získal pozíciu policajného inšpektora.

Írsko

Policajným zborom v Írsku je Garda Síochána. **Komisár Gardy** je zodpovedný za všeobecné smerovanie, riadenie a kontrolu Gardy Síochána. **Menovanie a odvolávanie príslušníkov Gardy vykonáva podľa zákona komisár Gardy.**

Žiadosti o pracovné miesto regrúta v Garde sa podávajú prostredníctvom on-line žiadosti, ktorú spravuje Verejná služba pre menovania (Public Appointments Service). Verejná služba pre menovania je centralizovaným poskytovateľom náboru, hodnotenia a výberu služieb pre štátnu službu, orgány miestnej správy, Organizáciu pre verejné zdravie (Health Executive Service), Gardu Síochána a iné orgány verejnej správy.

Veková hranica

Žiadatelia musia dovŕšiť vek 18 rokov, ale nepresiahnuť 35. rok veku o polnoci v deň uzávierky výberového konania.

Stanovené podmienky pre žiadateľov:

- občan členského štátu Európskej únie, alebo
- občan štátu EHP alebo Švajčiarskej konfederácie, alebo
- občan utečencom podľa zákona o utečencoch, 1996, alebo
- mať po dobu 1 roka nepretržitý pobyt v štáte ku dňu uzávierky pre podávanie žiadostí o voľné pracovné miesto a počas predchádzajúcich ôsmich rokov má pobyt v štáte, ktorý trval štyri roky alebo mu bola udelená doplnková ochrana,
- je rodinným príslušníkom takejto osoby v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Žiadatelia ďalej musia:

- mať dobré povahové vlastnosti,

- byť posúdení praktickým lekárom (ktorého určuje komisár Gardy po konzultácii s ministrom) za osoby v dobrom zdravotnom stave, vhodnej postavy a vybavené fyzicky aj psychicky na výkon funkcie;
- zložiť test fyzickej zdatnosti,
- spĺňať požiadavky na vzdelanie:
 - o írske vysvedčenie so stupňom D3 minimálne v piatich predmetoch na bežnej úrovni, alebo
 - o Level 5 Certificate Národného ústavu kvalifikácií (National Framework of Qualifications), alebo
 - o preukázateľné schopnosti ovládania dvoch jazykov; jeden z nich musí byť írsky alebo anglický. Takáto spôsobilosť môže byť preukázaná dosiahnutím príslušných známok v írskom vysvedčení, alebo pre angličtinu alebo írčinu prostredníctvom takých hodnotení ako určí Verejná služba pre menovania.

Minister pre spravodlivosť, rovnosť a právnu reformu je **zodpovedný vláde** za činnosť Gardy Síochána. **Komisár Gardy je menovaný vládou a je zodpovedný ministrovi** spravodlivosti, rovnosti a právnej reformy. Komisár Gardy a príslušníci s vyššími hodnosťami v Garde môžu byť z funkcie odvolaní vládou.

Litovská republika

Osoby, ktoré chcú vstúpiť do Litovského policajného zboru, musia podstúpiť **dvojstupňové výberové konanie** v súlade so štatútom vnútornej služby.

Miestne policajné úrady koordinujú prvé hodnotenie žiadateľov o vstup do policajnej služby. V tejto fáze zisťujú súlad žiadateľov so **všeobecnými požiadavkami** pre výkon policajnej služby (napr. litovské občianstvo, dobrý zdravotný stav, bezúhonnosť, atď). Ak je výsledok počiatočného hodnotenia pozitívny, oznámenie o postúpení na inštitúciu poskytujúcu odbornú prípravu budúcich policajtov je zaslané žiadateľovi.

Inštitúcie poskytujúce odbornú prípravu vykonávajú **druhú fázu** výberu uchádzačov. Stav všeobecného vzdelania, fyzická pripravenosť k službe v policajnom zbore, schopnosti logického myslenia a motivácia žiadateľov sa vyhodnocujú práve v tejto fáze. Iba osoby, ktoré úspešne absolvovali požadované odborné vzdelávanie môžu byť prijaté do služby v policajnom zbore.

Podmienky uchádzača o službu v polícii:

- občianstvo Litovskej republiky a ovládanie litovského jazyka,
- vek medzi 18 a 60 rokov,
- bezúhonnosť (napríklad osoba nemôže byť považovaná za vyhovujúcu požiadavke bezúhonná, ak on / ona bola uznaná vinnou zo spáchania úmyselného trestného činu, prepustená zo služby z dôvodu správania, ktoré diskredituje policajta, alebo je členom organizácií, ktoré sú zakázané zákonom),
- ukončené stredoškolské vzdelanie,
- dobrý zdravotný stav umožňujúci vykonávať službu,
- dobrá fyzická zdatnosť, ktorá umožňuje plniť služobné povinnosti,

- ukončené požadované odborné vzdelanie.

Na čele polície stojí **generálny policajný komisár**. Polícia je zložkou ministerstva vnútra. Prezident Litovskej republiky menuje generálneho policajného komisára na päťročné funkčné obdobie na základe návrhu ministra vnútra a odporúčania vlády. Generálny policajný komisár je priamo podriadený ministrovi vnútra a zodpovedný prezidentovi Litovskej republiky.

Osoba môže byť vymenovaná za generálneho policajného komisára, ak:

- absolvovala vysokoškolské vzdelanie v oblasti práva,
- pracovala min. tri roky ako vedúci útvaru v systéme vnútornej služby.

Námestníkov generálneho policajného komisára vymenúva minister vnútra na základe odporúčania generálneho policajného komisára.

Generálny policajný komisár vymenúva aj **vedúcich krajských policajných úradov**.

Lotyšská republika

Pre všetky subjekty spadajúce pod Ministerstvo vnútra sa v Lotyšsku stanovujú rovnaké **podmienky prijímania** nových príslušníkov. K týmto subjektom patria:

- Bezpečnostná polícia,
- Informačné centrum Ministerstva vnútra,
- Komunikačné centrum Ministerstva vnútra,
- Štátna polícia,
- Lotyšská policajná akadémia,
- Pohraničná stráž,
- Štátny hasičský a záchranársky zbor,
- Vzdelávacie inštitúcie podriadené týmto subjektom.

Iba osoba, ktorá spĺňa **nasledujúce podmienky**, môže vykonávať službu v menovaných subjektoch:

- štátne občianstvo Lotyšska,
- fyzická spôsobilosť,
- zdravotná a psychická spôsobilosť,
- osoba nebola odsúdená za spáchanie úmyselného trestného činu,
- spôsobilosť na právne úkony.

Do výkonu služby je možné ďalej zaradiť osoby vo veku od 18 do 40 rokov, ktoré:

- dodržali záväzné požiadavky stanovené pre výkon služby v príslušnom zákone,

- dosiahli aspoň stredoškolské vzdelanie,
- ovládajú lotyšský jazyk v takom rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre plnenie služobných povinností,
- nebol udelený disciplinárny trest prepustenia z výkonu služby.

Vedúci príslušného subjektu môže rozhodnúť o prijatí osoby, ktorá je staršia ako 40 rokov a ktorá bola zamestnaná v subjektoch podriadených ministerstvu vnútra alebo v Správe väzníc aspoň 10 rokov. Takáto osoba musí:

- predložiť doklad totožnosti,
- predložiť doklady osvedčujúce dosiahnutý stupeň vzdelania a oficiálny jazykový certifikát, ak vzdelanie nezískali v úradnom jazyku;
- predložiť doklad o zdravotnej spôsobilosti, ktorý vydá Centrálna zdravotnícka odborná vyšetrovacia komisia Ministerstva vnútra a stanovisko vydané všeobecným lekárom ohľadom jeho zdravotnej dokumentácie; potvrdenie od príslušného odborníka, že osoba nepožíva nadmerné množstvo alkoholu, toxických látok, omamných alebo psychotropných látok a stanovisko psychiatra, že osobe neboli diagnostikované duševné ochorenia alebo poruchy správania, rovnako musí predložiť očkovaciu kartu so záznamom k vykonaným vakcináciám.

Vhodnosť kandidáta musí byť posudzovaná hodnotiacou komisiou zriadenou vedúcim subjektu alebo povereným pracovníkom. Komisia zriadená ministrom vnútra alebo ministrom spravodlivosti posudzuje vhodnosť kandidátov na vedúcich predstaviteľov vyššie uvedených subjektov. Posúdenie vhodnosti kandidátov na vedúcich vzdelávacích inštitúcií, ktoré sú podriadené vyššie uvedeným subjektom, vykonáva komisia, ktorú vytvorí príslušný vedúci nadriadeného subjektu. Príslušný subjekt musí vykonať previerku fyzickej spôsobilosti kandidáta a predložiť komisii hodnotiace stanovisko.

Zdravotná odborná vyšetrovacia komisia Ministerstva vnútra posudzuje, či kandidát splnil požiadavky vyplývajúce zo zákona a predkladá príslušnej komisii hodnotiace stanovisko o zdravotnom stave a psychologickom profile kandidáta.

Vedúci subjektu alebo ním poverený pracovník **rozhodne o prijatí do služby** a vymenuje do funkcie kandidáta po oboznámení sa s odporúčaním komisie.

- vymenovanie do funkcie so služobnou hodnosťou slobodníka, desiatníka, seržanta, rotného alebo dôstojníka, ktorý je ustanovený do funkcie rozkazom - vyžaduje aspoň stredoškolské vzdelanie,
- vymenovanie do funkcie so služobnou hodnosťou poručíka, nadporučíka alebo kapitána - vyžaduje aspoň vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa,
- vymenovanie do funkcie so služobnou hodnosťou majora, podplukovníka, plukovníka alebo generála - vyžaduje aspoň druhý stupeň vysokoškolského vzdelania,
- Príslušný minister vymenuje do funkcie vedúceho niektorého z vyššie menovaných subjektov.

Vedúci vzdelávacích inštitúcií vyššie uvedených subjektov sú menovaní do funkcie vedúcim príslušného subjektu, ktorému je inštitúcia podriadená.

Minister vnútra menuje **vedúceho bezpečnostnej polície, Štátnej polície, Lotyšskej policajnej akadémie, Pohraničnej stráže a Štátneho hasičského a záchranného zboru** po predchádzajúcom schválení vládou. **Vedúceho Správy väzníc** menuje Minister spravodlivosti po schválení vládou.

Zamestnanec jedného z vyššie menovaných subjektov, ktorý má vysokoškolské vzdelanie a ktorého dĺžka služby vo vyššie menovaných subjektoch nie je kratšia ako 5 rokov, sa **môže uchádzať o funkciu vedúceho Štátnej polície, Štátnej pohraničnej stráže a Štátneho hasičského a záchranného zboru**. Od kandidáta na pracovné miesto vedúceho Štátneho hasičského a záchranného zboru sa vyžaduje, aby mal zodpovedajúce znalosti v oblasti protipožiarnej bezpečnosti. Od kandidáta na pracovné miesto vedúceho štátnej polície sa vyžaduje právnické vzdelanie.

Maďarská republika

Prijímacie a výberové konanie je spravidla spravované policajnými riaditeľstvami na miestnej úrovni. V rámci policajných riaditeľstiev zastrešuje takéto výberové konania personálne oddelenie príslušných riaditeľstiev. V zmysle vyhlášky ministerstva vnútra o ľudských zdrojoch v ozbrojených zboroch patrí táto kompetencia nielen regionálnym (okresným) policajným riaditeľstvám, ale aj Centrálnemu odboru ľudských zdrojov, zriadenom pri policajnom prezídiu. Centrálny odbor vykonáva okrem iného aj dohľad nad výberovým konaním, a to od momentu podania žiadosti uchádzača až do jeho vymenovania do služby.

Medzi základné požiadavky pre vstup do maďarského policajného zboru patrí:

- maďarské štátne občianstvo,
- trvalý pobyt v Maďarsku,
- právna spôsobilosť,
- bezúhonnosť,
- požadovaný vek,
- stotožnenie sa s obmedzeniami vyplývajúcimi z niektorých základných práv,
- stotožnenie sa s úlohami a požiadavkami osobitného právneho postavenia,
- spĺňať požadovanú fyzickú, psychickú a zdravotnú spôsobilosť,
- spĺňať požadovanú kvalifikáciu a zručnosti potrebné na vykonávanie služobných povinností,
- úspešné podstúpenie bezpečnostnej previerky, ktorú vykonávajú spravodajské služby.

Podmienky fyzickej previerky stanovuje prezídium policajného zboru spolu s jeho vnútorným zdravotným organizačným útvarom. Podmienky následne schvaľuje príslušný kompetentný odbor ministerstva vnútra. Testy fyzickej zdatnosti prebiehajú pod dohľadom výcvikových špecialistov z policajných riaditeľstiev, a to na základe odporúčaní všeobecného praktického lekára.

Zdravotnú prehliadku, ako aj psychologické testovanie zabezpečuje Zdravotnícke centrum maďarských ozbrojených síl. Previerku životosprávy uchádzačov vykonáva Služba národnej ochrany.

Bezpečnostné informácie o uchádzačovi zhromažďuje Národná bezpečnostná služba.

Od kandidáta na **vyššiu funkciu** v polícii sa vyžaduje úspešná a efektívna trojročná prax vo funkcii dôstojníka.

Na čele Maďarskej polície sú:

- **vedúci policajný komisár** a jeho traja **námestníci**,
- **riaditelia** 19 policajných riaditeľstiev a **riaditeľ Policajného ústredia** v Budapešti.

Aby bola osoba povýšená do dôstojníckej hodnosti alebo bola menovaná na čelo Maďarskej polície, musí dosiahnuť kvalifikáciu získanú výcvikom veliteľov pre orgány zabezpečujúce verejný poriadok a taktiež podstúpiť výcvik pre policajných veliteľov. Počas výberového konania osoba, ktorá má právo menovať dôstojníkov, musí nominovať troch kandidátov. Následne ministerstvo vnútra vykonáva posúdenie vhodnosti týchto kandidátov a zostaví z nich zoznam. Následne rozhodne príslušná osoba o vymenovaní.

Vedúci policajný komisár je menovaný predsedom vlády na základe odporúčania ministra vnútra. Počas výberového konania Výbor pre obranu a verejný poriadok Maďarského národného zhromaždenia podáva svoje stanovisko k schopnostiam kandidáta a k jeho vymenovaniu.

Námestníci vedúceho komisára a **riaditelia** policajných riaditeľstiev sú vymenovaní ministrom vnútra na základe odporúčania vedúceho komisára.

Velitelia miestnych policajných staníc sú menovaní vedúcim komisárom na základe odporúčania riaditeľov policajných riaditeľstiev.

Nemecká spolková republika⁷

Kvôli federálnemu usporiadaniu Nemecka prináležia záležitosti polície do legislatívnej kompetencie každému zo 16 spolkových štátov. Každý spolkový štát má svoju vlastnú policajnú službu a vlastné zákony, ktoré regulujú úlohy, funkcie, vzdelávanie a výcvik policajtov.

V podmienkach SRN existujú dva policajné zbory, ktoré spadajú do kompetencie spolkovej republiky - Spolkový kriminálny úrad a Spolková polícia.

Spolkový kriminálny úrad koordinuje národnú prevenciu kriminality s políciou jednotlivých spolkových štátov. Okrem toho vedie vyšetrowanie vážnych trestných činov v spojitosti so zahraničím. Napokon predstavuje zodpovedný útvar za bezpečnosť ústavných orgánov (Spolkový prezident, Spolková vláda, Spolkový ústavný súd, Spolková rada). Spolkový snem (Bundestag) má vlastný policajný zbor. Do kompetencie federálnej polície patrí ochrana štátnych hraníc, všetky záležitosti spojené s udeľovaním povolenia na pobyt a udeľovaním azylu a záležitosti bezpečnosti vo vzdušnom priestore.

Výcvik policajtov sa teda môže líšiť v závislosti od nastavených podmienok v spolkovej krajine, ako aj v spolkových policajných zboroch. Zodpovednými za výber uchádzačov pre vstup do policajnej služby v spolkových krajinách sú príslušní vedúci polície, ktorí sú podriadení orgánom ministerstiev vnútra spolkových krajín, pričom na spolkovej úrovni je príslušným orgánom prezident Spolkovej polície, ktorý je podriadený Spolkovému ministerstvu vnútra.

⁷ Odpoveď verifikovaná nemeckým Bundestag aj Bundesrat.

Hoci má každá spolková krajina vlastné policajné zbory, v Nemecku sa uplatňujú niektoré všeobecné princípy na všetky policajné zbory:

Uchádzač má v zásade na výber **tri kariérne cesty** (*intermediárna, povýšená, vyššia*). Príslušný výcvik sa odlišuje v závislosti od uchádzačom zvolenej kariérnej cesty a od podmienok platných v spolkovej krajine. Spolkový kriminálny úrad a niektoré spolkové krajiny však zrušili poskytovanie jedného typu služby ako kariérnej dráhy.

Uchádzači o miesta pre *intermediárnu* službu musia splniť nasledujúce podmienky:

- mať nemecké občianstvo alebo občianstvo Európskej únie,
- rešpektovať a byť ochotní ochraňovať demokratické zriadenie v medziach ústavy Nemeckej spolkovej republiky a ústavy príslušnej spolkovej krajiny,
- uchádzač musí mať výšku aspoň 160 cm (muž) alebo 165 cm (žena),
- uchádzači musia úspešne absolvovať zdravotnú previerku. Osoby so zrakovou poruchou sa môžu stať policajtami iba v prípade, ak táto porucha nie je závažná (závažnosť určí posudkom očný lekár),
- uchádzači musia ukončiť aspoň 9-ročné stredné vzdelanie,
- vek uchádzača medzi 16 až 29 rokov,
- pre uchádzačov starších ako 30 rokov platí, že musia mať ukončené vzdelanie a aspoň 2 roky pracovných skúseností,
- uchádzači nemôžu mať tetovania spájané s extrémistickými skupinami. Tetovania nemôžu byť taktiež sexistické alebo ponižujúce určitú skupinu.

V závislosti od spolkovej krajiny sa ďalej často vyskytujú nasledujúce požiadavky:

- uchádzači musia byť držiteľmi vodičského oprávnenia,
- uchádzači musia vedieť plávať na vzdialenosť 200m bez prestávky a o tejto schopnosti predložiť certifikát alebo musia disponovať inou nevyhnutnou pohybovou zdatnosťou.

Pre povýšenú službu sa navyše vyžadujú ďalšie podmienky:

- bakalársky alebo vyšší stupeň vysokoškolského vzdelania,
- vek do 31 rokov.

Uchádzači pre vyššiu službu musia spĺňať nasledovné podmienky:

- právnické vzdelanie,
- dvojročná praktikantská prax,
- úspešne absolvovanie záverečných skúšok.

Organizácia policajného zboru je vnútornou záležitosťou každého zo spolkových štátov. V dôsledku rozličnej právnej úpravy v jednotlivých spolkových štátoch možno stanoviť jedinú spoločnú črtu, a síce, že príslušníci polície sú štátnymi zamestnancami a vzťahuje sa na nich zákon o štátnej službe. Podmienky výberu a výcviku **policajných dôstojníkov** upravuje smernica o výcviku budúcich policajných dôstojníkov.

Poľská republika⁸

Výberové konanie v podmienkach poľskej zákonnej úpravy (Zákon č. 20/1990 o Polícii v znení neskorších predpisov) **riadi vrchný veliteľ polície vojvodstva alebo Varšavskej metropolitnej polície**. Minister vnútra stanovuje prostredníctvom vyhlášok detailný spôsob vedenia procesu náboru pre kandidátov pre vstup do policajného zboru.

Výberové konanie v Poľskej republike sa riadi týmito základnými kritériami:

- uchádzač musí byť poľským občanom s dobrou povestou, ktorý nebol právoplatne odsúdený pre trestný čin alebo daňový delikt na základe právoplatného rozhodnutia súdu,
- jeho občianske práva neboli obmedzené,
- má aspoň stredoškolské vzdelanie,
- má fyzickú a duševnú spôsobilosť slúžiť v ozbrojených silách,
- je disciplinovaný,
- dáva záruku mlčanlivosti podľa predpisov o ochrane utajovaných skutočností.

Prijatie uchádzača na pracovné miesto v polícii predchádza kvalifikačný postup, ktorý určuje, či uchádzač spĺňa podmienky prijatia do policajnej služby a podmienky vhodnosti výkonu tejto služby. **Kvalifikačný proces sa vykonáva vo forme súťaže** a pozostáva z niekoľkých fáz:

- podanie žiadosti o prijatie do štátnej služby spolu s osobným dotazníkom, ako aj s dokladmi preukazujúcimi požadované vzdelanie, odbornú kvalifikáciu a obsahujúcimi údaje o predchádzajúcom zamestnaní,
- test všeobecných znalostí,
- previerka fyzickej zdatnosti,
- psychologické testy,
- pohovor,
- posudzovanie fyzickej a psychickej spôsobilosti,
- kontrolu záznamov, registrov a adresárov preukazujúcich pravdivosť údajov uvedených v dotazníku uchádzača,
- preverovanie uchádzača podľa ustanovení o ochrane utajovaných skutočností.

Výsledok výberového konania môže byť zverejnený na internetových stránkach a v informačnom bulletine Policajného riaditeľstva.

Riadiace orgány polície v Poľsku tvoria: **vrchný veliteľ polície, veliteľ polície vojvodstva, obecný policajný veliteľ a veliteľ policajnej stanice**.

Vrchný veliteľ polície je menovaný a odvolávaný predsedom rady ministrov (premiérom) na žiadosť ministra vnútra. Ak sa toto miesto uvoľní, tak minister vnútra zverí úlohy vrchného veliteľa polície jednému z námestníkov na dobu, ktorá neprekračuje tri mesiace. Ak je vrchný veliteľ polície dočasne

⁸ Odpoveď poskytnutá Kanceláriou Sejmu

neschopný vykonávať svoje pracovné úlohy, tak príslušný minister zverí služobné povinnosti jednému z jeho námestníkov na dobu, ktorá neprekračuje šesť mesiacov, a to až do doby, pokiaľ takáto prekážka nepominie.

Aby mohol byť policajt menovaný za vrchného policajného veliteľa, musí splniť tieto požiadavky:

- dosiahnuté vysokoškolské alebo porovnateľné vzdelanie,
- získanie profesionálnej kvalifikácie (absolvovanie Vyššej policajnej výcvikovej školy alebo profesionálneho výcviku pre absolventov vysokých škôl),
- dosiahnutie aspoň 7-ročnej služobnej praxe.

Veliteľ polície vojvodstva je menovaný a odvolávaný ministrom vnútra na návrh vrchného veliteľa polície, ktorému podáva stanovisko príslušné vojvodstvo.

Obecný policajný veliteľ je menovaný a odvolávaný policajným veliteľom vojvodstva po obdržaní stanoviska/odporúčania miestne príslušného vedúceho obecného orgánu.

Veliteľ policajnej stanice je menovaný a odvolávaný obecným policajným veliteľom po obdržaní stanoviska/odporúčania miestne príslušného primátora.

Portugalská republika

Právna úprava Portugalska rozlišuje rôzne policajné zbory:

- 1 - Národná republikánska garda**
- 2 - Justičná polícia**
- 3 - Imigračná a hraničná služba**
- 4 - Verejná bezpečnostná polícia**

Napriek tomu, že každý policajný zbor má vlastné špecifiká, tak o **nábore rozhoduje vedúci orgánu alebo služby** a je vykonávaný cez **inzerované výberové konanie**, a to prostredníctvom zverejnenia v 2. oddiele Diário da República (špecifikovaná zbierka), v súlade s podmienkami korešpondenčného štatútu a ďalších právnych predpisov.

1. Národná republikánska garda

Základné kritériá výberového konania sú upravené vyhláškou č. 297/2009, zo 14. októbra, ktorá definuje štatút týchto bezpečnostných síl. Podľa tohto štatútu na to, aby bol uchádzač prijatý do Národnej republikánskej gardy, musí kumulatívne spĺňať tieto podmienky:

- portugalské štátne občianstvo,
- morálne kvality a riadne občianske správanie,
- uchádzač nebol odsúdený za akýkoľvek trestný čin,
- dovŕšenie veku 18 rokov ku dňu 31. decembra v roku uverejnenia oznámenia o výberovom konaní v Diário da República,
- fyzická a psychická spôsobilosť a dodržanie právnych predpisov o povinných očkovaníach,

- dosiahnutie minimálnej gramotnosti v 11. ročníku školskej dochádzky alebo v ekvivalentnom ročníku,
- spôsobilosť vykonávať verejné funkcie, o ktoré sa uchádzač uchádza,
- ak uchádzač vykonáva vojenskú službu, tak v prípade, ak je voči nemu vedené disciplinárne konanie, sa vyžadujú osobitné podmienky na jeho prijatie,
- ak je uchádzač vojakom, ktorý vykonáva službu na základe zmluvy alebo dobrovoľnej služby, má spôsobilosť uchádzať sa o pracovnú pozíciu a byť prijatý do Národnej republikánskej gardy príslušným náčelníkom štábu,
- uchádzač neodoprel policajnú službu z dôvodu uplatnenia výhrady svedomia,
- uchádzač, ktorý konal v súlade so zákonom o vojenskej službe, nebol na vojne považovaný za nespôsobilého a to nebolo považované za neodôvodnené Klasifikačným a výberovým úradom,
- uchádzač nevykonáva vojenskú službu v ozbrojených silách na základe zmluvy alebo dobrovoľnú službu ako dôstojník,
- výška aspoň 1,60 m (ženy) a 1,65 m (muži); podmienka sa overuje lekárskej vyšetrením,
- uchádzačovi, ktorý vykonával alebo vykonáva základnú vojenskú službu, nebola uložená žiadna disciplinárna sankcia vo výške 10 dní väzby alebo vyšší trest alebo zákaz vychádzok,
- uchádzač nezlyhal viac ako jedenkrát vo výberovom konaní,
- uchádzač nebol vylúčený z vojenských vzdelávacích inštitúcií, bezpečnostných síl alebo služieb, z disciplinárnych dôvodov alebo kvôli nespôsobilosti vykonávať službu,
- uchádzač nemá tetovanie, piercing alebo iné formy označenia na tele, ktoré sú viditeľné.

2. Justičná polícia

Prijatie do Justičnej polície závisí od kumulatívneho splnenia týchto podmienok:

- dovŕšenie veku 30 rokov,
- právnické vzdelanie (pre prípad vyšetrovateľa),
- ďalšie požiadavky na vzdelanie (definuje ich Riaditeľstvo Justičnej polície, iba v čase začatia výberového konania),
- vodičský preukaz pre ľahké vozidlá (B kategória),
- portugalské štátne občianstvo,
- splnenie vojenskej povinnosti alebo iných občianskych povinností,
- fyzická a psychická spôsobilosť a psychologický profil nevyhnutný na vykonávanie verejnej funkcie,
- dodržanie zákonov o povinnom očkovaní.

3. Imigračná a hraničná služba

Prijatie uchádzača do Imigračnej a hraničnej služby záleží od kumulatívneho splnenia nasledujúcich všeobecných podmienok:

- portugalské štátne občianstvo, ak od tejto podmienky neoslobodzuje ústava, medzinárodná zmluva alebo osobitný právny predpis,
- splnenie vojenskej alebo civilnej služby, ak to ukladá zákon,
- uchádzač smie vykonávať pracovnú pozíciu, o ktorú sa opätovne uchádza.

Právna úprava však ukladá aj splnenie ďalších podmienok:

- vek nepresahujúci 40 rokov,
- vysokoškolské vzdelanie v odbore právo, medzinárodné vzťahy, ekonómia, manažment, história, antropológia, politológia, sociológia alebo informatika,
- dobrá znalosť angličtiny alebo francúzštiny,
- výška aspoň 1,60m (žena) alebo 1,65m (muž),
- vodičský preukaz pre ľahké vozidlá (B kategória),
- fyzická a psychická spôsobilosť nevyhnutná pre výkon vyšetrovania a výkon dozorných funkcií,
- dodržanie povinného očkovania.

4. Verejná bezpečnostná polícia

Prijatie do Verejnej bezpečnostnej služby závisí od kumulatívneho splnenia týchto podmienok:

- portugalské štátne občianstvo;
- dovŕšenie veku 19 rokov a zároveň vek nepresahujúci 27 rokov v čase podania žiadosti o prijatie,
- výška najmenej 1,60m (žena) alebo 1,65m (muž),
- fyzická spôsobilosť a dobrý psychologický profil, ktorý je nevyhnutný na výkon policajnej služby,
- dodržanie povinného očkovania,
- 12-ročné vzdelanie alebo iné ekvivalentné vzdelanie,
- vhodné morálne a občianske správanie,
- uchádzač nebol neúspešný v predchádzajúcich výberových konaniach viac ako jedenkrát,
- uchádzač neuplatnil výhradu svedomia,
- splnenie branných povinností,
- v prípade, ak osoba ukončila alebo vykonáva vojenskú službu, tak bola ohodnotená prvým alebo druhým stupňom správania.

Pre všetky policajné zbory a v súlade so všetkými podmienkami uvedenými vyššie sa od uchádzača ďalej vyžaduje:

- previerka fyzickej zdatnosti,
- vedomostný test,
- psychologické hodnotiace testy,
- vstupný výberový pohovor,
- lekárske vyšetrenie s cieľom posúdiť predpoklady pre službu v policajných zboroch.

Na prijatie do policajného zboru **nepripadá uchádzačovi právny nárok.**

V Portugalsku sa **menovanie vedúcich v každom policajnom zbore riadi osobitnou právnou úpravou:**

1. Národná republikánska garda

Hlavný veliteľ je generálporučík **menovaný spoločným rozhodnutím predsedu vlády, príslušného ministra a člena vlády**, ktorý je zodpovedný za národnú obranu. Ak má byť hlavným veliteľom menovaný generál v ozbrojených silách, tak sa vyžaduje aj stanovisko Štátnej rady. Hlavným veliteľom sa v ozbrojených silách stáva generál.

2. Justičná polícia

Riaditeľ Justičnej polície je **menovaný spoločným rozhodnutím premiéra a ministra spravodlivosti**. Vhodný kandidát je vyberaný spomedzi súdnych úradníkov alebo z Úradu prokuratúry, poradcov pre trestné vyšetrovanie a vyšších koordinátorov vyšetrovania trestných činov.

3. Imigračná a hraničná služba

Riaditeľ Imigračnej a hraničnej služby je **menovaný spoločným rozhodnutím predsedu vlády a ministra vnútra**. Kandidát je vyberaný spomedzi vedúcich inšpektorov výskumného alebo vyšetrovateľského zamerania alebo osôb s uznávanou kvalifikáciou.

4. Verejná bezpečnostná polícia

Riaditeľ Verejnej bezpečnostnej polície je **menovaný predsedom vlády a ministrom dozoru (Ministry of Guardianship)** spomedzi hlavných superintendentov alebo osôb s požadovanými schopnosťami.

Rakúska republika⁹

Vyhlásenie výberového konania na pozície príslušníkov Rakúskej spolkovej polície patrí do kompetencie Ministerstva vnútra. Pozvánku na výberové konania pre základný výcvik v Rakúskej spolkovej polícii rozposiela deväť provinčných policajných riaditeľstiev, a to na základe svojej miestnej príslušnosti.

Základné kritéria výberového procesu sa líšia v závislosti od pozície, na ktoré je výberové konanie vyhlásené. **Základné požiadavky** na prijatie do policajného zboru sú stanovené v zákone o federálnej štátnej službe a sú nimi:

- úspešné absolvovanie výberového konania,
- rakúske štátne občianstvo,
- spôsobilosť na právne úkony,
- povahová vhodnosť (napr. žiadny záznam trestnom registri), osobné, profesionálne a psychické predpoklady na zvládnutie policajných povinností,
- dovŕšenie 18. roku života pri vstupe do policajnej služby,
- v prípade uchádzačov mužského pohlavia aj splnená povinná civilná alebo vojenská služba do plánovaného dátumu prijatia,
- vodičské oprávnenie skupiny B sa požaduje na začiatku základného výcviku.

Pre výber **policajných dôstojníkov** platia nasledujúce všeobecné pravidlá:

⁹ Odpoveď poskytnutá Spolkovým ministerstvom vnútra

- najmenej trojročná aktívna služba v policajnom zbore,
- osobná a profesionálna pripravenosť kandidáta pre plnenie úloh spojených s vykonávaním zverených úloh,
- úspešne absolvovanie výberového konania.

Pre **vyšších policajných dôstojníkov** platí splnenie nasledujúcich podmienok:

- predchádzajúca prax na pozícii dôstojníka trvajúca aspoň jeden rok,
- osobná a profesionálna pripravenosť pre plnenie úloh,
- rakúsky certifikát o prijatí na vysokú školu, ekvivalentný certifikát alebo certifikát o profesionálnej spôsobilosti,
- splnenie podmienok kvalifikácie s povinným absolvovaním predmetov Nemecký a Anglický jazyk,
- najmenej trojročná príslušná profesionálna kvalifikácia v kombinácii s úspešným absolvovaním stredoškolského štúdia,
- potvrdenie o dobe štúdia.

Výberové konanie pri vstupe do policajného zboru začína podaním nasledujúcich dokumentov:

- písomná žiadosť adresovaná Rakúskej spolkovej polícii,
- životopis,
- dokumenty osvedčujúce totožnosť osoby (rodný list, listina preukazujúca občianstvo, diplom z najvyššie dosiahnutého vzdelania).

Výberové konanie zahŕňa ďalej:

- bezpečnostnú previerku,
- písomný test (pravopis, gramatika, psychologický test a IQ test),
- vstupný pohovor,
- vstupná fyzická previerka (beh, plávanie, kľuky, prvá pomoc, simulácia záchranej operácie),
- zdravotná previerka.

Výberové konanie pre policajných dôstojníkov začína vyhlásením výberového konania a podaním písomnej žiadosti kandidáta na príslušný orgán. Takéto výberové konanie zahŕňa:

- Online test zo znalosti práva a služobných predpisov,
- Online test o psychologickom profile uchádzača so zameraním sa na organizačné schopnosti.

Úspešný kandidát vo výberovom konaní pre vyšších policajných dôstojníkov začne bakalárske štúdium v odbore „policajné vedenie“. Prijatie na tento program udeľuje Bezpečnostná akadémia (SIAK) spoločne s Univerzitou aplikovaných vied Wiener Neustadt. Výberové konanie vykonáva táto univerzita a toto pozostáva z:

- test zo znalosti z oblasti práva a služobných predpisov,
- testovanie zo schopnosti vyhodnotiť situáciu (zameranie na osobnosť kandidáta a organizačné schopnosti),
- osobný pohovor s vedúcim akademického oddelenia,
- previerky fyzickej zdatnosti (beh, kľuky, prekonávanie prekážok).

Rumunsko

Zodpovednosť za výber policajtov do štruktúr patrí do pôsobnosti **špecializovaných štruktúr ministerstva vnútra**. Právny základ predstavuje zákon č. 360 / 2002 o postavení policajtov. Relevantné ustanovenia prikladáme nižšie:

Časť 1 - Výber a výcvik policajtov

Článok 9

- (1) Policajní príslušníci sú prevažne vybratí z absolventov vzdelávacích zariadení Ministerstva vnútra.
- (2) Policajní príslušníci môžu byť policajní agenti či absolventi s maturitou alebo vysokoškolským vzdelaním z dlhodobých alebo krátkodobých vzdelávacích inštitúcií v rámci ministerstva vnútra alebo adekvátnych vzdelávacích inštitúcií s potrebnou špecializáciou vhodnou pre výkon služby v polícii.
- (3) Pre niektoré pracovné pozície sa vyžadujú odborníci s primeranou kvalifikáciou; takíto odborníci, ktorí spĺňajú zákonné podmienky sú priamo policajní príslušníci alebo preradení z verejných obranných inštitúcií.
- (4) Vstupu do vzdelávacích inštitúcií v rámci Ministerstva vnútra predchádza skúšanie uchádzača.
- (5) Pracovná zmluva s odborníkmi v policajných silách sa uzatvára na základe preskúšania uchádzačov.

Kritériá pre výberové konanie a odborné požiadavky na uchádzača o zamestnanie sú upravené v článku 10 vyššie uvedeného zákona.

Časť 1 - Výber a výcvik policajtov

Článok 10

(1) Každá osoba môže požiadať o štúdium vo vzdelávacích inštitúciách ministerstva vnútra alebo môže byť priamo zamestnaná ako špecialista, bez ohľadu na rasu, národnosť, pohlavie, náboženstvo, majetok alebo sociálny pôvod za predpokladu, že spĺňa nasledujúce špecifické podmienky okrem všeobecných právnych podmienok stanovených pre štátnych zamestnancov:

- fyzická a psychická spôsobilosť,
- bezúhonnosť,
- slušné občianske správanie.

(2) V rámci prvého roka výkonu príslušníka polície sú policajti povinní sa zúčastniť školenia vo vzdelávacích zariadeniach ministerstva vnútra,

(3) Kandidáti, ktorí úspešne absolvovali prijímaciu skúšku na prijatie do vzdelávacích inštitúcií ministerstva vnútra, rovnako ako osoby, ktoré majú priamo vykonávať policajnú službu, nesmú byť členmi žiadnej politickej strany alebo politického hnutia.

....

(5) Kritériá týkajúce sa prijímacích skúšok pre výber príslušníkov polície do vzdelávacích zariadení ministerstva vnútra, ako aj výber odborníkov, sú stanovené vyhláškou ministra vnútra.

Podmienky zamestnávania osôb z externého prostredia, ktoré majú v úmysle vykonávať funkciu policajta alebo vojenskú funkciu na Ministerstve vnútra a osôb, ktoré majú v úmysle podstúpiť skúšanie pre prijatie do vzdelávacích inštitúcií ministerstva vnútra sú nasledujúce:

- ovládanie rumunského jazyka,

- plná spôsobilosť na právne úkony,
- zdravotná, fyzická a duševná spôsobilosť; lekárske vyšetrenia vykonávajú príslušné zdravotné jednotky ministerstva vnútra,
- vek min. 18 rokov,
- diplom/vysvedčenie, preukazujúce ukončenie stredoškolského vzdelania,
- náležité správanie v súlade s princípmi a požiadavkami, ktoré sú zaužívané v spoločnosti,
- bezúhonnosť,
- nebyť v minulosti vyšetrovaný zo spáchania trestného činu alebo žiadne aktuálne vedené trestné konanie proti takejto osobe zo spáchania trestného činu; to neplatí v prípade omilostenia.
- osoba nebola prepustená zo zamestnania vo verejnej správe v posledných 7 rokoch.

Organizácia a činnosť rumunskej polície sa spravuje ustanoveniami zákona č. 218/2002.

Článok 8

(1) Generálny inšpektorát rumunskej polície je riadený **generálnym inšpektorom**, ktorý je menovaný predsedom vlády na základe návrhu ministra vnútra po konzultácii s Národným policajným štábom.

(2) Generálny inšpektor je podporovaný pri výkone svojej funkcie **námestníkmi**, ktorí sú menovaní ministrom vnútra na základe návrhu Generálneho inšpektora po konzultácii s Národným policajným štábom.

Článok 9

(1) Najvyššia rada (ďalej len „Rada“) v rámci Generálnej inšpekcie Rumunskej polície sa skladá z generálneho inšpektora Generálnej inšpekcie Rumunskej polície, jeho námestníkov, vedúcich odborov generálnej inšpekcie, 5 vedúcich územných policajných jednotiek, ktorí sú menovaní každoročne a striedavo predsedom Národného policajného štábu a rektorom Policajnej akadémie "Alexandru Ioan Cuza".

(2) Rada sa zvoláva jedenkrát za semester alebo kedykoľvek je to potrebné, predsedá jej generálny inšpektor Generálnej inšpekcie rumunskej polície. Rada analyzuje a rozhoduje o rumunských policajných činnostiach v súlade so stratégiou Ministerstva vnútra. Rozhodnutia sú prijímané aspoň 2/3 väčšinou hlasov z celkového počtu členov. Rozhodnutia Rady sú aplikované generálnym inšpektorom Generálnej inšpekcie Rumunskej polície.

Článok 11

Organizačná štruktúra odboru Generálnej inšpekcie Rumunskej polície zahŕňa generálne riaditeľstvá, riaditeľstvá, úrady a služby, ktoré sú zriaďované vyhláškou ministra vnútra, pričom sa dodržiavajú rozpočtové pravidlá v ich financovaní.

Slovinská republika¹⁰

V zmysle slovinskej právnej úpravy sa od uchádzača o príslušníka polície čo do vzdelania vyžaduje, minimálne ukončené stredoškolské vzdelanie. Pracovná zmluva pre vykonávanie úloh v polícii môže byť uzatvorená s akoukoľvek osobou, ktorá spĺňa zákonom určené požiadavky. Okrem požiadaviek,

¹⁰ Odpoveď poskytnutá Kanceláriou Národného Zhromaždenia

ktoré vyplývajú z právnej úpravy vzťahujúcej sa na celú verejnú správu, musia takéto osoby spĺňať aj nasledujúce požiadavky:

- psychickú spôsobilosť,
- bezúhonnosť,
- osoba nie je obžalovaná z úmyselného trestného činu, za ktorý je takáto osoba stíhaná z úradnej povinnosti (ex officio),
- občianstvo Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Európskej únie,
- absolvovanie bezpečnostnej previerky v rozsahu, ktorý definuje príslušný zákon a nie sú voči nej uplatnené žiadne bezpečnostné výhrady,
- osoba nemá dvojité štátne občianstvo,
- osoba nie je členom politickej strany a o tejto skutočnosti poskytla čestné vyhlásenie.

Generálny riaditeľ polície je menovaný a prepustený z funkcie rozhodnutím vlády na základe návrhu ministra vnútra.

Okrem požiadaviek, ktoré sú platné pre zamestnancov vo verejnej správe, musí uchádzač na pozíciu Generálneho riaditeľa polície spĺňať aj tieto požiadavky:

- všeobecné, vyššie uvedené požiadavky pre vstup do policajného zboru,
- najmenej 15 ročná prax v polícii,
- najmenej 8 ročná prax vo vyššom managemente vo verejnom sektore.

Generálny riaditeľ polície môže mať dvoch námestníkov, ktorí mu asistujú pri policajnej správe v rozsahu, na ktoré ich písomne oprávni.

V jeho neprítomnosti alebo iných prípadoch, ktoré mu zabraňujú plniť si svoje pracovné povinnosti, môže oprávniť námestníka, aby ho zastupoval.

Okrem požiadaviek, ktoré stanovujú právne predpisy o zamestnancoch vo verejnej správe, musí **osoba, ktorá sa uchádza o funkciu námestníka**, splniť aj nasledujúce požiadavky:

- všeobecné, vyššie uvedené požiadavky pre vstup do policajného zboru,
- najmenej 12-ročná prax v polícii,
- aspoň 5-ročná prax vo vyššom managemente vo verejnom sektore.

Riaditeľ Národného vyšetrovacieho úradu je menovaný Generálnym riaditeľom polície. Národný vyšetrovací úrad predstavuje špecializovaný vyšetrovací útvar vytvorený pre odhaľovanie a vyšetrovanie komplexných kriminálnych zločinov.

Polícia vykoná bezpečnostnú previerku osobe pred vstupom do pracovnoprávneho vzťahu k polícii. Bezpečnostná previerka sa vzťahuje na otázky vykonané za účelom zozbierania informácií o potenciálnych bezpečnostných obmedzeniach/rizikách uchádzača.

Španielske kráľovstvo

Príslušníci **Národného policajného zboru** sú vyberaní na základe vyhlásenia verejnej súťaže. Divízia pre výcvik a vzdelávanie Národného policajného zboru plní tieto úlohy:

- rozvoj výberových a náborových procesov Národnej polície a bezpečnostných služieb,
- kvalifikácia pedagogických zamestnancov v súkromných bezpečnostných školiacich centrách a ich kontrola,
- permanentný výcvik; obnovovacie a špecializačné kurzy pre príslušníkov Národnej polície,
- výcvik zahraničných policajtov,
- podpora športu.

Uvedená divízia sa skladá z nasledujúcich jednotiek: Generálny Sekretariát, Národná policajná škola, Centrum špecializácií a aktualizácií, Centrum pre vysokú policajnú školu a oblasť výberového procesu.

Centrum pre vysokú policajnú školu a oblasť výberového procesu vykonáva pôsobnosť v oblasti riadenia výberového procesu a povyšovania v rôznych kategóriách a rebríčkoch Národného policajného zboru podľa služobného veku. Okrem toho, vykonáva aj dohľad nad výcvikovými strediskami.

Uchádzači o vstup do Národného policajného zboru musia splniť nasledujúce kritériá:

Všeobecné kritériá:

- španielske štátne občianstvo,
- vek aspoň 18 rokov a nesmie presiahnuť vek, pre odchod do výslužby,
- uchádzač nebol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo prepustený zo štátnej služby, miestnej, regionálnej samosprávy a nie je diskvalifikovaný z vykonávania štátnej služby,
- uchádzač nie je vo fyzickom alebo psychickom stave, ktorý by vylučoval alebo obmedzoval jeho funkčnú alebo operačnú spôsobilosť, ktorá je nevyhnutná pre vykonávanie úloh v Národnej polícii,
- mať odhodlanie nosiť zbrane a ak je to nevyhnutné aj ich použiť, o čom poskytne žiadateľ vyhlásenie,
- mať minimálnu výšku 1,65 m (muži) a 1,60m (ženy),
- byť držiteľom skupiny B vodičského oprávnenia.

Špecifické kritériá:

- pre policajtov všeobecne: ukončený bakalársky stupeň alebo ekvivalentný,
- Pre vyšetrovateľov: vysokoškolské vzdelanie (II. stupeň).

Výberové konanie

Jednotlivé fázy výberového konania sú veľmi podobné pre inšpektorov, ako aj pre ostatných policajtov. Rozdiel spočíva predovšetkým vo vedomostnom teste a v čase strávenom v Národnej policajnej škole.

Fáza 1. Verejné skúšanie uchádzača

Táto fáza pozostáva z nasledujúcich testovacích kôl:

- fyzická previerka,
- vedomostný test pozostávajúci z troch cvičení,
- zdravotná previerka,
- vstupný pohovor,

- testovanie psychickej spôsobilosti a vhodnosti,
- test z cudzieho jazyka (anglický alebo francúzsky),
- test požívania toxických látok počas akéhokoľvek stupňa počas procesu.

Uchádzači, ktorí úspešne absolvovali fázu verejného skúšania a podali požadovanú dokumentáciu v rámci lehoty, budú vymenovaní za študentov-vyšetrovateľov generálnym riaditeľom polície a týmto nastupujú do Národnej policajnej školy.

Fáza 2. Výcvik:

Výcvikové kurzy sa realizujú v Národnej policajnej škole, počas 2-ročného obdobia na spôsob akademických kurzov s výberovým charakterom.

Fáza 3. Obdobie praxe:

Uchádzači, ktorí úspešne absolvujú tréningové kurzy, musia vykonať praktické výcvikové moduly na pracovisku, ktoré im určí generálne riaditeľstvo polície.

Nový vyšetrovateľ alebo policajt je po absolvovaní vyššie spomenutých fáz pridelený na svoje prvé pracovné miesto v ktoromkoľvek oddelení Národnej polície a v ktorejkoľvek časti Španielska. Tieto osoby sa pridelia na miesto, ktoré nevyžaduje žiadnu kvalifikáciu.

V prípade, že by chceli vykonávať určitú špecializáciu v rámci polície, toto je podmienené úspešným zložením testov počas výberu kandidátov, absolvovaním špecializovaných kurzov alebo preukázaním dostatočnej odbornej kvalifikácie.

Generálny riaditeľ polície má postavenie **zástupcu ministerstva vnútra** a do funkcie je menovaný vládou na základe návrhu ministra vnútra.

Generálny riaditeľ polície je zodpovedný štátnemu tajomníkovi pre bezpečnosť, ktorý sa zodpovedá ministrovi vnútra.

Švédske kráľovstvo

Švédska agentúra obrany (ďalej „Agentúra“) pre **nábor nových príslušníkov** spracováva žiadosti o výcvik v švédskych ozbrojených silách a spravuje časť výberového konania. K jej úlohám taktiež patrí testovanie uchádzačov o vstup do Policajnej akadémie. Tento proces je nasledujúci:

1. Švédska polícia rozhodne o počte osôb, ktoré majú byť prijaté do Policajnej akadémie v nasledujúcom časovom období.
2. Agentúra obrany pre nábor nových príslušníkov sprístupní webový portál, cez ktorý sa posielajú žiadosti na Policajnú akadémiu.
3. Agentúra vykonáva príslušné fyzické, zdravotné a psychologické previerky žiadateľov.
4. Švédska polícia je zodpovedná za vykonanie previerky osoby žiadateľa. Toto zahŕňa výpis z registra trestov a vykonanie povinných pohovorov so žiadateľmi.
5. Agentúra následne informuje žiadateľov o tom, či boli Policajnou akadémiou vybraní alebo nie.
6. Tréningový program trvá päť semestrov. Jeden semester pozostáva zo stáže vo Švédskej polícii.
7. Po skončení Policajnej Akadémie je osoba oprávnená uchádzať sa o pozíciu v Policajnej zložke.

Základné výberové kritériá

Nasledujúce kritériá musia byť splnené pred nástupom do Policajnej akadémie:

- žiadateľ musí byť švédskym štátnym občanom,
- žiadateľ musí dovŕšiť 18. rok veku,
- žiadateľ musí byť držiteľom platného vodičského oprávnenia vydaného vo Švédsku,
- žiadateľ musí byť absolventom strednej školy a úspešne zvládnuť kurzy vo švédčine, angličtine, dejepise a v občianskych vedách,
- žiadateľ musí byť dobrým plavcom,
- žiadateľ musí úspešne zvládnuť previerku fyzickej zdatnosti,
- žiadateľ musí úspešne absolvovať previerku zdravotného stavu,
- žiadateľ musí úspešne absolvovať psychologickú previerku,
- žiadateľ musí úspešne absolvovať previerku osoby žiadateľa,

Nasledujúce vlastnosti sa považujú za podstatné pre službu v polícii:

- žiadateľ musí prejavovať povahovú dospelosť,
- žiadateľ musí byť pohotovým a flexibilným,
- žiadateľ musí byť trpezlivým a dôkladným,
- žiadateľ musí disponovať dobrými komunikačnými vlastnosťami.

Regulácia zamestnávania

Prijímanie a vzdelávanie policajtov je upravené vo Vyhláške (2014:1105) o výcviku pre policajtov. Podľa tejto vyhlášky je švédská polícia zodpovedná za výcvik budúcich policajtov.

Podľa Zákona o švédskom verejnom vzdelávaní (1994:240) musí byť zamestnanie vo všetkých švédskych agentúrach založené na objektívnych základoch, hodnotách a zručnostiach.

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska

V kompetencii **Policajnej akadémie** je vytváranie prijímacích štandardov pre uchádzačov o vstup do polície v Anglicku a vo Walese. V Anglicku a vo Walese sa nachádza 43 oddelených policajných jednotiek (geografické členenie). Prijímanie nových príslušníkov je pod gesciou každého z nich. Výberové konanie pre uchádzačov pre vstup do polície je v Škótsku a Severnom Írsku taktiež osobitne upravené.

Webová stránka Policajnej akadémie (College of Policing) uvádza **základné informácie o výberovom konaní**. Medzi kritériá, ktoré preskúmava Nižší výbor Policajnej poradnej rady (Police Advisory Board Sub-Committee), sa zaraďujú:

- previerka biometrických údajov; zahŕňa informácie na zisťovanie DNA a odtlačkov prstov žiadateľov o vstup do polície,

- previerka vhodnosti kandidáta; zahŕňa informácie o veku, trestnom registri, finančnom stave, tetovaniach a plávaní,
- Vyplnenie národného žiadateľského formulára (national application form),
- zdravotné kritéria – podrobne uvedené v Home Office Circular 59/2004,
- požiadavky na zrakovú schopnosť; podrobne uvedené v Home Office Circular 25/2003
- previerka fyzickej zdatnosti- monitorovaná príslušnými orgánmi.

Policajná akadémia v spolupráci s dotknutými subjektami vytvorila odborný návod a dokumentáciu pre Policajných a Kriminálnych komisárov (Police and Crime Commissioners), Hlavných poddôstojníkov (Chief Constables) alebo Komisárov na zlepšenie výberového konania a menovania vedúcich v policajných zboroch. Toto zahŕňa Návod pre menovanie vedúcich v policajných zboroch a Opatrenia na podporu výberového konania vedúcich, ako aj informácie o ďalšej pomoci a nezávislých policajných poradcov.

Návod na menovanie vedúcich v policajnom zbore bol schválený Poradnou policajnou radou pre Anglicko a Wales (Police Advisory Board for England & Wales). Návod stavia na právnych požiadavkách a princípoch pre menovanie vedúcich v policajnom zbore. Cieľom je poskytnúť ďalšie znalosti o princípoch, procesoch a zodpovednosti relevantných vo vzťahu k menovaniu Hlavných poddôstojníkov a Policajných a Kriminálnych komisárov.

Opatrenia na podporu výberového konania vedúcich dopĺňajú Návod o menovaní vedúcich. Ustanovenia Opatrení obsahujú základné princípy a poskytujú vzorové príklady pre tých, ktorí sú zodpovední za menovanie vedúcich, aby tieto princípy dodržiavali (princípy kvality, čestnosti a otvorenosti). Opatrenia majú byť používané podľa uváženia tých, ktorí sú zodpovední za menovanie. Opatrenia majú odporúčací a doplňujúci charakter.

3. Záver

Záverom možno konštatovať, že sa na území EÚ vyskytujú viaceré funkčné modely inštitucionálneho zakotvenia a spôsobu výberu príslušníkov policajného zboru, ako aj menovania vrcholných policajných funkcionárov.

Z uvedeného je možno jednoznačne stanoviť všeobecne aplikovateľné podmienky kladené na uchádzačov. Výpočet zákonných ustanovení na druhej strane ponúka aj určité odlišnosti. Priebeh výberových konaní sa však odlišuje v závislosti od tej-ktorej krajiny. Menovanie čelných policajných funkcionárov v zásade zachováva model, kedy jeden subjekt navrhuje (príslušný minister) a ďalší subjekt schvaľuje (vláda). Menovanie nižších policajných predstaviteľov nasleduje model hierarchickej stupňovitosti.

Použité zdroje

Odpovede krajín siete Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu č. 3321.

Bratislava, 19.5.2017